

Rigsdagstidende.

1856. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 41.

Ottende Session.

16de Møde.

Torsdagen den 18de Decbr.

(Fortf.)

Kirke- og Underviisningsministeren

(forts.): Det er jo allerede blevet udtalt her i Salen idag, at den Afgjorelse, der var tilstiftet ved den Beslutning, som blev tagen i den sidste Rigsdagssamling, gik ud fra, at Sagen skulde ordnes ved en Overenskomst; men, hvad der skulde menes med denne Overenskomst, kunde ikke være tvivlsomt. Her var ikke Tale enten om en Overenskomst mellem Thingene — der jo er nødvendig, for at der kan tages nogenformhelt Beslutning — eller om en Overenskomst mellem de Medlemmer, der ere af forskjellige Ansuelser — som er Noget, der dagligt maa ske — men det er klart, at man tillagde den hele Act en ganske anden Charakter og Betydning, hvilket ogsaa fremgaaer af de udførlige Udtalelser, der da fremkom. Beslutningen, der toges, opfattedes som en Afgjorelse, som ogsaa de større Eiendomsbesiddere vilde komme imøde og kunde gaae ind paa, og dette blev blandt Andet udførligt udtalt af den Mand, der i Landstinget var Drdsfører for Sagen, som han med megen Varme tog sig af. Der er saaledes et Sted i et Foredrag af ham, hvor han, saa at sige, samler hele sin Tankegang om Spørgsmaalet; det findes i Landstingstidenden for forrige Session, Sp. 1023, og der hedder det: „Jeg troer, at det i det Hele vil vise sig som en vel afvejet Afstindelse, hvorved baade Statens, Godseierens og Bondens Interesser tilfulde ere tagne i Betragtning, og jeg skal i saa Henseende

kun henholde mig til, hvad jeg tidligere har tilladt mig at ytre, at en eensidig Afgjorelse af en Sag, hvor saa mange og saa vigtige private Interesser ere stærkt engagerede, er kun mulig under Forudsætningen af et Tryk, som jeg ikke paa nogen Maade kan ønske skulde blive raadende i Lovgivningsværket, men at derimod en Afgjorelse, hvorved alle Interesser med Omfagt og Overblik ere afveiede, kan fremkomme, vel ikke som en individuel Overenskomst imellem Mand og Mand, men dog som et saadant forligsaagtigt Tilbud — og som en Antagelse fra den anden Side — der er begrundet i, at Alle erkjende Nødvendigheden af at komme ud af Forholdet og Umuligheden af at sætte deres fuldkomne eensidige Paastande igjennem i Tidens Løb“. Det var den i disse Ord udtalte Grundtanke, som gik gjennem de Forsøg paa en Overenskomst om en Beslutning, der bleve gjorte i begge Thing. Men det er jo idag anerkjendt fra de forskjellige Sider, at saaledes som Sagen senere udviklede sig og saaledes som den i dette Efteraar, før Rigsdagens Beslutning, nemlig Overenskomsten, maatte stille sig for Regjeringen, maatte det være klart for Ministeriet, at Grundlaget ikke længere forelaa, og at der derfor ikke kunde være Spørgsmaal for Regjeringen om nu at gaae den anviste Vej.

Naar man derefter har opkastet det Spørgsmaal, hvorledes det da vil gaae med denne vigtige Sag og hvad Fremtiden i den Henseende vil bringe, saa er det vel antydet af en æret Rigsdagsmand, hvis Stemme i denne Sal og i denne Sag har meget stor Vægt (Monrad), at det, eftersom Forholdene nu have stillet sig, kunne tænkes, at Sagen først vilde finde sin Afgjorelse,